

Міністерство освіти і науки України

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Навчально-науковий юридичний інститут

Ю.В. Кернякевич-Танасійчук

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

*Методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної
форми навчання*

Івано-Франківськ, 2021

УДК 343.8

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права (протокол № 8 від 27 січня 2021 року).

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 4 від 25 лютого 2021 року)

Рецензенти:

Ю.І. Микитин – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

С.В. Кадук – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Кернякевич-Танасійчук Ю.В. Кримінально-виконавче право: методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2021. 76 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право», а також для підготовки до здачі заліку. У методичних вказівках викладені: завдання, які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку до занять, переліки питань, які потребують засвоєння, переліки практичних завдань. До кожної теми поданий перелік літератури та розширений перелік нормативно-правових актів, які регулюють відповідний вид відносин станом на 1 лютого 2021 року.

Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

© Кернякевич-Танасійчук Ю.В., 2021

© Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021

ВСТУП

Кримінально-виконавче право є складовою кримінально-правового комплексу, до якого входять також кримінальне і кримінальне процесуальне право. Їх норми з різних позицій регулюють суспільні відносини, що виникають у процесі застосування покарання. Якщо призначення покарання здійснюється відповідно до норм кримінального і кримінального процесуального законодавства, то виконання-відбування покарання — відповідно до норм кримінально-виконавчого законодавства. Предметом регулювання кримінально-виконавчого права виступають кримінально-виконавчі правовідносини, які виникають на підставі набрання сили обвинувальним вироком суду.

Основними джерелами цієї галузі права виступають Кримінально-виконавчий кодекс України, Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», Закон України «Про пробацію», Закон України «Про прокуратуру», Закон України «Про виконавче провадження», Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», Закон України «Про національну поліцію», Закон України «Про застосування амністії в Україні», Закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» та ряд інших законів і підзаконних актів.

Слід зазначити, що кримінально-виконавче право тісно пов'язане також із конституційним, адміністративним (щодо управління органами і установами, які виконують покарання, їх відповідальності за правопорушення), цивільним, сімейним і трудовим правом, оскільки багато норм кримінально-виконавчого права є результатом трансформації норм зазначених галузей права. Таке перетворення норм зумовлено виникненням у фізичної особи особливого правового статусу – статусу засудженого. Таким

чином, студентам під час опрацювання окремих тем навчальної дисципліни необхідно аналізувати джерела із різних галузей знань.

Застосування кримінально-виконавчого законодавства в умовах триваючої реформи кримінально-виконавчої системи, приведення її до європейських стандартів є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства на шляху боротьби зі злочинністю. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі кримінально-виконавчого права нам навряд чи справитись з проблемами, пов'язаними з процесом виконання покарань, виправленням та ресоціалізацією засуджених. Підготовка юристів-фахівців у сфері кримінально-виконавчого права повинна стати одним з пріоритетних напрямів у правоохоронній діяльності держави на сучасному етапі. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі кримінально-виконавчого права і могли їх застосовувати на практиці у процесі виконання покарань

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» є формування системи знань про кримінально-виконавче право як галузь права, набуття практичних навичок у розв'язанні проблемних питань, вироблення вмінь щодо правильного застосування норм кримінально-виконавчого законодавства

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» є набуття студентами знань та розуміння змісту норм кримінально-виконавчого законодавства України, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі виконання-відбування покарань, правильного застосування норм кримінально-виконавчого законодавства.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО»

Тема 1. Кримінально виконавче право: загальна характеристика.

Поняття та зміст кримінально-виконавчої політики України. Кримінально-виконавче право: предмет і метод правового регулювання, система норм і принципів. Наука та навчальна дисципліна кримінально-виконавчого права. Кримінально-виконавче право та суміжні галузі права, зв'язок і відмінність між ними.

Кримінально-виконавче законодавство: його соціальне призначення, джерела. Мета і завдання кримінально-виконавчого законодавства України. Поняття, зміст, структура і види норм кримінально-виконавчого права.. Кримінально-виконавчі правовідносини та їх елементи. Зміст і особливості кримінально-виконавчих правовідносин.

Загальна характеристика періодів становлення та розвитку кримінально-виконавчої системи і законодавства України. Кримінально-виконавча система карального (допенітенціарного) періоду. Кримінально-виконавча система і законодавство філантропічного періоду. Кримінально-виконавча система і законодавство політичного періоду

Тема 2. Правовий статус засуджених в Україні.

Загальна характеристика правового статусу осіб, які відбувають покарання. Зміст правового статусу засуджених. Закріплення в законодавстві правового статусу засуджених. Права, законні інтереси засуджених. Право засуджених на особисту безпеку. Основні обов'язки засуджених.

Тема 3. Органи та установи виконання покарань.

Призначення та види органів та установ виконання покарань. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання покарань, його територіальні органи управління, уповноважені

органи з питань пробації. Державна виконавча служба України. Військові частини, гауптвахти. Арештні доми. Виправні центри. Дисциплінарний батальйон. Виправні колонії. Виправні колонії мінімального рівня безпеки. Виправні колонії середнього рівня безпеки. Виправні колонії максимального рівня безпеки. Виховні колонії. Взаємодія органів та установ виконання покарань з іншими державними органами, які ведуть боротьбу зі злочинністю.

Тема 4. Нагляд і контроль за виконанням покарань.

Поняття і соціально-правове призначення контролю за діяльністю органів та установ виконання покарань. Парламентський контроль за діяльністю органів та установ виконання покарань. Прокурорський нагляд за діяльністю органів та установ виконання покарань. Судовий контроль за діяльністю органів та установ виконання покарань. Відвідування установ виконання покарань. Участь громадськості в діяльності органів та установ виконання покарань. Участь спостережних комісій і служб у справах неповнолітніх в діяльності органів та установ виконання покарань.

Тема 5. Кримінально-виконавча характеристика покарань, що не пов'язані з позбавленням волі.

Виконання покарання у виді штрафу. Порядок сплати штрафу.

Виконання покарання у виді конфіскації майна. Звернення до виконання вироку про призначення конфіскації майна

Виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціальною звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Звернення до виконання вироку про позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Порядок виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Виконання покарання у виді громадських робіт. Порядок виконання покарання у виді громадських робіт. Умови відбування цього виду покарання.

Виконання покарання у виді виправних робіт. Порядок виконання покарання у виді виправних робіт. Умови відбування цього покарання.

Виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців. Обмеження, що покладаються на військовослужбовця, засудженого до цього виду покарання. Умови відбування цього покарання.

Тема 6. Кримінально-виконавча характеристика покарань, що пов'язані з позбавленням волі.

Виконання та відбування покарання у виді арешту. Місця відбування покарання у виді арешту. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді арешту.

Виконання покарання у виді обмеження волі. Місця відбування покарання у виді обмеження волі. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді обмеження волі.

Виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Порядок направлення та прийому засуджених у дисциплінарний батальйон. Розміщення та режим утримання засуджених у дисциплінарному батальйоні.

Виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк. Визначення засудженому до позбавлення волі виду колонії. Класифікація засуджених до позбавлення волі на певний строк. Направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання. Режим у колоніях: поняття, зміст та основні вимоги. Умови відбування покарання у колоніях. Праця засуджених до позбавлення волі. Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі. Особливості відбування покарання в колоніях різних видів. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками.

Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. Місця відбування покарання у виді довічного позбавлення волі. Порядок і умови відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

Тема 7. Виконання та відбування покарань неповнолітніми.

Особливості відбування покарання у виховних колоніях. Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до засуджених неповнолітніх. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення до засуджених неповнолітніх та обсяг їх повноважень. Переведення засуджених із виховної колонії до виправної колонії. Залишення у виховних колоніях засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених неповнолітніх.

Тема 8. Виконання покарань у зарубіжних країнах.

Міжнародні стандарти поводження із засудженими. Виконання покарань у державах романо-германської правової сім'ї (Німеччина, Франція, Швейцарія тощо). Виконання покарань у державах англо-американської правової сім'ї (Англія, Канада, США). Виконання покарань у державах скандинавської правової сім'ї (Норвегія, Фінляндія, Швеція). Шляхи впровадження позитивного зарубіжного досвіду виконання покарань в Україні. Міжнародне співробітництво у сфері виконання покарань.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Кримінально-виконавче право: загальна характеристика.

Перелік питань для вивчення:

1. Історія становлення кримінально-виконавчого права.
2. Кримінально-виконавча політика та її співвідношення з іншими елементами політики у сфері боротьби зі злочинністю.
3. Поняття та особливості кримінально-виконавчих правовідносин.

Кримінально-виконавче право України є самостійною галуззю права, а тому має свій особливий предмет та метод правового регулювання. Крім питань предмету та методу правового регулювання, студенти повинні з'ясувати історію становлення кримінально-виконавчого права, визначити місце кримінально-виконавчої політики у системі політики у сфері боротьби зі злочинністю, окреслити поняття та особливості кримінально-виконавчих правовідносин.

Питання для самоконтролю:

1. Встановіть співвідношення між кримінально-виконавчим та виправно-трудовим правом.
2. Перелічіть етапи становлення кримінально-виконавчого права.
3. Визначте особливості кримінально-виконавчих правовідносин.

Практичні завдання:

1. Розмежувати такі правові категорії як «пенітенціарне право», «виправно-трудова» та «кримінально-виконавче право».
2. Зобразити схематично сфери взаємодії кримінально-виконавчої політики з кримінально-правовою та кримінально-процесуальною політиками.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084
2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068
3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032
4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085
7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>
10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/para4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/654-2017-p>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.

7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001.384 с.

8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Гальцова О. В. До питання про принципи кримінально-виконавчого права України. *Публічне право*. 2014. № 1. С. 216–222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2014_1_31.

2. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Взаємозв'язок кримінально-виконавчої та кримінально-правової політики України. *Право і суспільство*. 2017. № 1. С. 218–223. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2017_1_40

3. Кернякевич-Танасійчук Ю.В. Кримінально-виконавча політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. Нац. Ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.

4. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Напрями взаємодії кримінально-виконавчої та кримінальної процесуальної політики України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Вип. 1(1). С. 127–130. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2017_1\(1\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2017_1(1)_31).

5. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Періодизація становлення та розвитку кримінально-виконавчої політики України. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 3. С. 331. С. 329–333.

6. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Форми (джерела) кримінально-виконавчої політики України. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. Випуск 39. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2015. С. 257–269.

7. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Щодо визначення поняття «кримінально-виконавча політика». Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2015. № 18. С. 88–91.

8. Конопельський В. Я. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання: кримінальні та кримінально-виконавчі аспекти. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2013. № 1. С. 155–158.

9. Конопельський В. Я. Сучасна кримінально-виконавча політика України та її роль у реалізації принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарання у виді позбавлення волі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2014. Вип. 29(2). С. 131–135. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_29\(2\)_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_29(2)_35)

10. Кутєпов М. Ю. Щодо визначення поняття кримінально-виконавчої політики України. *Митна справа*. 2014. № 6(2.1). С. 144–149. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2014_6\(2\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2014_6(2)).

11. Митрофанов І. І. Кримінальне, кримінальне процесуальне та кримінально-виконавче право: проблеми взаємозв'язку. *Вісник Кримінологічно і асоціації України*. 2014. № 8. С. 104–118.

12. Митрофанов І. І. Мета покарання вимагає узгодження норм матеріального та виконавчого кримінального права. *Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. С.186–189.

13. Ланцедова Ю. О. Природа кримінального та кримінально-виконавчого права і кримінології за новою доктриною класифікації юридичних наук. *Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра*. 2017. № 1. С. 68–76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kvsvsz_2017_1_9

14. Павлов В. Г. Класифікація заохочувальних норм як виду правових стимулів у кримінально-виконавчому праві. *Право та державне управління*. 2014. № 4. С. 76–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ptdu_2014_4_19.

15. Пилипенко Д. О. Щодо системи принципів кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань. *Правовий часопис Донбасу*. 2017. № 3–4. С. 150–155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2017_3-4_29.

16. Скакун О. Є. Про принципи кримінально-виконавчого права України. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2008. № 41. С. 55–62.

17. Степанюк А. Х. Кримінально-виконавчі правовідносини як форма кримінально-виконавчої діяльності. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2 (25). С.182 –193.

18. Фріс П. Л. Політика у сфері боротьби зі злочинністю (загальні питання). Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та

прикладні проблеми: монографія / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та проф. В. Б. Харченка. Івано-Франківськ–Харків, 2016. С. 10–24.

19. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 440 с.

Тема 2. Правовий статус засуджених.

Перелік питань для вивчення:

1. Конституційні права засуджених.
2. Особливості правового статусу засуджених жінок.
3. Особливості правового статусу засуджених неповнолітніх.

Засуджені наділені загальним правовим статусом людини та громадянина з відповідними обмеженнями, визначеними Кримінально-виконавчим кодексом України, законами України і встановленими вироком суду. Усім засудженим притаманний спеціальний правовий статус, який відповідно диференціюється на види залежно від виду покарання, яке відбуває засуджений. При вивченні цієї теми необхідно звернути увагу на конституційні права засуджених та особливості їх реалізації, а також визначити правовий статус окремих категорій засуджених: жінок та неповнолітніх.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення **поняття** «законні інтереси засуджених».
3. Охарактеризуйте структуру правового статусу засуджених осіб.
3. Визначте гарантії реалізації прав та виконання обов'язків засудженими.

Практичні завдання:

1. Схематично зобразити цивільні, сімейні, трудові права засуджених та окреслити їх особливості.

2. Назвати правообмеження, які застосовуються до засуджених при відбуванні покарань, які не пов'язані з позбавленням волі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084

2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068

3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032

4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206

5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004

6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085

7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>

10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>

11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/para4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/654-2017-p>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001. 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Автухов К. А. До питання визначення поняття «правовий статус засудженого». *Сучасні проблеми та тенденції розвитку кримінально-виконавчого права в Україні*: збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Харків, 20 листопада 2015 року) / Харківський нац. ун-т внутр. справ; Наук.-дослід. ін-т вивч. пробл. злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України; Кримінологічна асоціація України. Харків: ХНУВС, 2015. С. 11–14.

2. Богатирьова О. І. Захист прав засуджених на охорону здоров'я . Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті зі законом, крізь призму правових реформ: зб. матеріалів міжнар. практ. конф. (Київ, 2 груд. 2016 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2016. С. 378–380.

3. Богатирьова О. І. Співвідношення прав та обов'язків осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі на певний строк. Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.) Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. С. 108–110.

4. Гальцова О. В. Щодо права засуджених на життя під час відбування покарання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 122–124.

5. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Обов'язки засуджених та їх пропорційність з правами. *Правові новели*. 2018. № 4. С. 257–261.

6. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Правовий статус засуджених: поняття та сутність. Актуальні питання кримінально-виконавчого законодавства та практики: зб. матеріалів круглого столу (Київ, 29 березн. 2018 р.) / відп. ред. І. М. Микитась, М. І. Рудницьких. Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2018. С. 29–32.

7. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Спеціальний правовий статус засуджених. *Право і суспільство*. 2019. № 1. Ч. 2. С. 143-147.

8. Кричун Ю. А. Теоретичні положення визначення поняття та змісту правового статусу засуджених до позбавлення волі. *Держава та регіони. Сер.: Право*. 2014. № 2. С. 83–87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2014_2_16

9. Лисодєд О. В. Стан і напрями розвитку наукових досліджень інституту правового статусу засуджених. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2013. Вип. 26. С. 223–235. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pbzz_2013_26_20

10. Лисодєд О. В. Новели кримінально-виконавчого законодавства щодо адаптації правового статусу засуджених до позбавлення волі до європейських стандартів. *Забезпечення прав людини при виконанні кримінальних покарань: матеріали «круглого столу»* (Харків, 12 груд. 2014 р.). Харків, 2014. С. 15–19.

11. Лисодєд О. В. Щодо права засуджених до позбавлення волі на звернення. *Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 27 листоп. 2015 р.) Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. С. 177–179.

12. Марисюк К. Б. До питання про правові обмеження засуджених як елементів правового статусу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2016. № 845. С. 542–545. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_845_85.

13. Марисюк К. Б. Поняття та суть правового статусу засуджених. *The Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 14. С. 51–56.

14. Микитась І. М. Правова охорона авторських прав засуджених. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2015. Випуск 32. Том 3. С. 53–55.

15. Мозгова В. А. Структурні елементи правового статусу засуджених до покарання. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Право*. 2013. № 1082, вип. 16. С. 351–354. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPR_2013_1082_16_93.

16. Романов М. В. Законні інтереси засудженого. *Теорія і практика правознавства*. 2014. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2014_2_36.

17. Романов М. В. Місце соціально-економічних прав у структурі правового статусу засудженого. *Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція: зб. матеріалів міжнар. наук.-*

практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. С. 317–319.

18. Рябих Н. В. Право на життя та право на медичну допомогу осіб засуджених до позбавлення волі. *Науково-аналітичний журнал «Митна справа»*. Національний університет «Одеська юридична академія». 2012. № 5(83). Ч. 2. С. 263–269.

19. Чеботарьова Ю. А. Правовий статус засуджених до позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 22 с.

20. Човган В. О. Обмеження прав в'язнів: правова природа та обґрунтування. Монографія / В. О. Човган; ГО «Харківська правозахисна група». Харків: Права людини, 2017. 608 с.

21. Чудик Н. О., Бобрик М. Б. Правові основи статусу засуджених. *Право і суспільство*. 2016. № 2(2). С. 170–174. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_2\(2\)_32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_2(2)_32).

22. Яворська О. Щодо визначення поняття особистої безпеки засуджених у виховних колоніях України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 3. С. 107–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2016_3_20.

23. Яковець І. С. Вибірчі права засуджених до позбавлення волі у міжнародних документах і практиці. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2015. № 2 (10). С. 248–261.

24. Яковець І. С. Проблеми обмеження сімейних прав засуджених при виконанні покарання у виді позбавлення волі. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2015. № 1 (9). С. 266–279

Тема 3. Органи та установи виконання покарань.

Перелік питань для вивчення:

1. Органи пробації.

2. Правовий статус Державної виконавчої служби України як суб'єкта виконання покарань.

3. Корупційні ризики у діяльності персоналу органів та установ виконання покарань.

Від якості роботи органів та установ виконання покарань залежать не лише показники ефективності виконання покарань, досягнення цілей, задекларованих у кримінально-виконавчому законодавстві, а й стан безпеки та правопорядку у цілому суспільстві. Тому належний рівень законодавчого регулювання діяльності органів та установ виконання покарань, правового статусу їх персоналу у поєднанні з відповідним його забезпеченням на практиці є запорукою якісної реалізації кримінально-виконавчої політики, що особливо актуально в умовах триваючого нині процесу реформування кримінально-виконавчої системи. При опрацюванні теми необхідно звернути увагу на дослідженні правового статусу органів пробачії, здійснити характеристику Державної виконавчої служби України як суб'єкта виконання покарання у виді конфіскації майна, слід проаналізувати корупційні ризики у діяльності персоналу органів та установ виконання покарань та сформулювати шляхи їх усунення.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть існуючі види пробачії в Україні.
2. Дайте визначення пенітенціарної системи.
3. Що таке професійна деформація персоналу органів та установ виконання покарань?

Практичні завдання:

1. Схематично зобразити напрями взаємодії органів і установ виконання покарань з іншими державними органами, які не здійснюють боротьбу зі злочинністю.

3. Назвати шляхи подолання корупційних ризиків у діяльності персоналу органів та установ виконання покарань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084

2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068

3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032

4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206

5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004

6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085

7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>

10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>

11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/para4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/654-2017-p>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001. 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Анпілогов О. В., Кутєпов Ю. В., Яковець І. С., Автухов К. А. Загальні засади діяльності спостережних комісій: наук.-практ. посіб. / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Харків: Право, 2014. 284 с.

2. Бараш Є. Ю. Персонал Державної кримінально-виконавчої служби: поняття та структура. *Право і безпека*. 2010. № 4 (36). С. 75–80.

3. Бараш Є. Ю. Сучасний стан організації діяльності установ виконання покарань. *Право і безпека*. 2004. № 3'4. С. 44–48.

4. Василевич В., Ліховицький Я. Персонал органів та установ виконання покарань як об'єкт кримінально-виконавчої діяльності та наукових досліджень. *Історико-правовий часопис*. 2017. № 1 (9). С. 92–98.

5. Галай А.О. Організаційно-правові засади формування та функціонування персоналу установ виконання покарання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2003. 20 с.

6. Гречанюк С. К. Організація взаємодії органів та установ державної кримінально-виконавчої служби України з неурядовими інституціями. *Держава і право*. 2011. Вип. 51. С. 523–528.

7. Гречанюк С. К. Теорія та практика взаємодії органів та установ Державної пенітенціарної служби України з державними та неурядовими інституціями: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Ірпінь, 2011. 44 с.

8. Гоманюк О. О. Питання взаємодії установ виконання покарань з іншими органами щодо ухилення відвідбування покарання. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2015. Вип. 2. С. 42–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlduvs_2015_2_7.

9. Гоманюк О. О., Овчаренко А. С. Поняття та види органів і установ виконання покарань. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2016. № 6. С. 110–117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vprc_2016_6_16.

10. Калашник Н. С. Персонал в умовах реформування Державної кримінально-виконавчої служби: від кримінально-виконавчої установи до пробації (міжнародні вимоги та бачення в Україні). *Науковий вісник Інституту кримінально-виконавчої служби*. 2016. № 1 (11). С. 24–29.

11. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Арестные дома как субъекты реализации уголовно-исполнительной политики Украины. *Актуальные проблемы применения уголовного законодательства Республики Казахстан на современном этапе: вопросы теории и практики: материалы междунар. науч.-практ. конф.* (г. Алматы, 31 августа 2018 г.). Алматы: ООНИиРИП Алматинской академии МВД Республики Казахстан имени Макана Есбулатова, 2018. С. 88–89.

12. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Правовий статус персоналу органів та установ виконання покарань. *«Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки»*. Том 31 (70) Ч. 3 № 2, 2020. С. 47-51.

13. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Соціально-правовий захист працівників кримінально-виконавчої системи України. *Соціологія права*. 2015. № 1–2 (12–13). С. 53–57.

14. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Участь громадськості у формуванні та реалізації кримінально-виконавчої політики України. *Приватне та публічне право*. 2018. № 1. С. 123–126.

15. Кирилюк В. А. Слідчий ізолятор як суб'єкт виконання попереднього ув'язнення та кримінального покарання у виді позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. URL: <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=1921> (дата звернення: 01.07.2018).

16. Колб О., Ремега В. Про деякі змістовно-сутнісні ознаки поняття «персонал органів та установ виконання покарань». *Історико-правовий часопис*. 2017. № 1 (9). С. 115–119.

17. Колб О. Роль та місце установ виконання покарань у системі правоохоронних органів України. *Юридична Україна*. 2005. № 7. С. 78–82.

18. Маршуба М. О. Служба пробації в Україні: проблеми впровадження в систему кримінальної юстиції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. № 19. С. 113–115.

19. Муравйов К. В. Проблеми вдосконалення правового захисту персоналу органів та установ виконання покарань. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Випуск 5. С. 268–272.

20. Муравйов К. Удосконалення системи управління органами й установами виконання покарань. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 12. С. 244–248. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2016_12_46.

21. Олефір Л. І. Оптимізація функціонування кримінально-виконавчої інспекції в орган пробації в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. № 15. Т. 2. С. 102–104.

22. Ткачова О. В. Інститут пробації в Україні: історичний досвід і сучасний стан. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2016. Випуск 4. Т. 2. С. 68–71.

23. Чернишов Д. В. Сучасний стан упровадження пробації в Україні. *Теоретичні та практичні аспекти інституту пробації в Україні: матеріали міжнар. круглого столу* (Київ, 22 червня 2018 року). Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. С. 138–142.

24. Шкута О. О. Теоретико-прикладні засади функціонування кримінально-виконавчої системи України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Ірпінь, 2018. 39 с.

25. Яковець І., Новосад Ю. Про зміст поняття «персонал органів та установ виконання покарання» та його системоутворюючі ознаки. *Історико-правовий часопис*. 2017. № 1 (9). С. 120–125.

26. Яцишин М. М., Андрущак О. М. Взаємодія органів й установ виконання покарань з державними органами та громадськими організаціями. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ: наук. журн.* Київ, 2011. С. 92–100. URL: <http://evnuir.univer.lutsk.ua/handle/123456789/2023>

Тема 4. Контроль і нагляд за виконанням покарань.

Перелік питань для вивчення:

1. Парламентський контроль за виконанням покарань.
2. Прокурорський нагляд за дотриманням законодавства у процесі виконання-відбування покарань.
3. Участь громадськості у процесі виконання-відбування покарань.

Контроль і нагляд за діяльністю органів та установ виконання покарань є важливим чинником підвищення ефективності виконання покарань, механізмом, що дозволяє виявити та усунути недоліки в процесі його реалізації. При вивченні теми необхідно звернути увагу на особливості парламентського контролю за виконанням покарань, проаналізувати порядок здійснення прокурорського нагляду за дотриманням законодавства у процесі виконання-відбування покарань. Важливим є аналіз форм участі громадськості у процесі виконання-відбування покарань.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть, хто є суб'єктом парламентського контролю за виконанням покарань.
2. Визначте правовий статус прокурора при здійсненні нагляду за виконанням судових рішень у кримінальних провадженнях.
4. Яка роль релігійних організацій у процесі виправлення та ресоціалізації засуджених.

Практичні завдання:

1. Назвати громадські організації, які беруть участь у процесі виконання-відбування покарань.

2. Визначити форми участі громадськості у процесі виконання-відбування покарань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084

2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068

3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032

4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206

5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004

6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085

7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>

10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>

11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поведження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/paran4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/654-2017-p>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.

7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001.384 с.

8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Гнот Х. Я. Контроль та нагляд за виконанням судових рішень установами виконання покарань в Україні. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/aug/5771/vnulpurn201685071.pdf>

2. Гречанюк С. К. Деякі проблеми прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні покарань в світлі нового законодавства про прокуратуру. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/7027/1/Grechaniuk_stattya_naglyad_pokarannya.pdf

3. Дужий Р. В., Пазиніч В. І. Характеристика форм та видів контролю за діяльністю органів і установ виконання покарань. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2017. № 2. С. 112 –115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sitsbo_2017_2_20

4. Каркач П. М., Курочка М. Й. Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні кримінальних покарань: навч. посібник / За ред. чл.-кор. АПрН України, проф. Е. О. Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛАВС, 2005. 248 с.

5. Ковальов А. В. Проблемні питання здійснення міжнародного нагляду та контролю за дотриманням прав та свобод засуджених осіб в Україні та країнах ЄС. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2. Т. 2. С. 154-158.

6. Курило М. П., Фінько В. Д. Прокурорський нагляд за додержанням законів в установах попереднього ув'язнення. Суми: Слобожанщина, 1998. 72 с.

7. Лемак Р. В. Прокурорський нагляд за додержанням законів в установах виконання покарань : монографія. Х. : Право, 2013. 224 с.

8. Новосад Ю. О. Про деякі аргументи щодо необхідності здійснення прокурорського нагляду у сфері виконання покарань і запобігання злочинам. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки*. Херсон: Гельветика, 2016. Вип. 6. Т.3. С.68–73.

9. Новосад Ю. О. Прокуратура України як учасник кримінально-виконавчої діяльності: монографія. Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2019. 462 с.

10. Пузирний В. Ф. Щодо судового контролю за діяльністю органів і установ виконання покарань. *Право.ua*. 2015. № 3. С. 64–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pravo_2015_3_12.

11. Сухонос В. Прокурорський нагляд за виправно-трудовими установами. *Прокуратура, людина, держава*. 2005. № 1 (43). С. 15–25.

12. Шинальський О.І. Організація та забезпечення прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні покарань у виді штрафу та конфіскації майна. *Вісник прокуратури*. 2006. № 4. С. 9–22.

13. Шинальський О.І. Додержання вимог закону під час виконання кримінального покарання. *Вісник прокуратури*. 2007. № 6 (72) С. 3–13.

14. Шкута О. О. Деякі питання діяльності спостережної комісії як складової соціального партнерства пенітенціарної системи України. *Право і суспільство: наук. журнал*. 2016. № 3. С. 177–182.

15. Шкута О. О. Пенітенціарна система України: теоретико-прикладна модель: монографія. Херсон : Гельветика, 2017. 366 с.

16. Яременко М. С. Різниця між поняттями контролю та нагляду в контексті кримінально-виконавчого права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 362–365. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2020/88.pdf

Тема 5: Кримінально-виконавча характеристика покарань, що не пов'язані з позбавленням волі.

Перелік питань для вивчення:

1. Особливості виконання майнових покарань в Україні.
2. Умови відбування засудженими покарання у виді громадських робіт.
3. Основні обов'язки та функції суб'єктів й учасників процесу виконання покарання у виді виправних робіт.

За зв'язком з ізоляцією від суспільства покарання можна поділити на дві групи: покарання, пов'язані з ізоляцією від суспільства (арешт, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі) та покарання, не пов'язані з ізоляцією від суспільства (усі інші, крім зазначених, види покарань). Ця класифікація покарань має першочергове значення для кримінально-виконавчого права. При опрацюванні теми заняття студенти повинні визначити види покарань, які не пов'язані з ізоляцією. Необхідно проаналізувати особливості виконання майнових покарань в Україні, окреслити умови відбування засудженими покарання у виді громадських робіт та сформулювати основні обов'язки та функції суб'єктів й учасників процесу виконання покарання у виді виправних робіт.

Питання для самоконтролю:

1. Перелічіть види майнових покарань.
2. Назвіть спільні та відмінні риси відбування покарань у виді громадських та виправних робіт.
3. Які основні обов'язки та заборони, встановлені для засуджених до виправних робіт?
4. Які органи здійснюють нагляд за відбуванням покарання у виді громадських робіт?

Практичні завдання:

1. Назвати реквізити і зміст акта опису та арешту майна засудженого.
2. Підготувати реферат на тему: «Історія становлення та розвитку покарання у виді виправних робіт».

3. Провести порівняльний аналіз порядку та умов виконання майнових покарань, за законодавством України і за законодавством однієї з європейських держав.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084

2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068

3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032

4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206

5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004

6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085

7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>

10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>

11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/paran4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/654-2017-p>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.

7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001.384 с.

8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Бараш Є. Ю. Правові та організаційні проблеми виконання покарань (стягнень), не пов'язаних із позбавленням волі, кримінально-виконавчою службою в Україні. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/Pib_2009_5_26.pdf

2. Богатирьова О. І. Особливості виправлення та ресоціалізації засуджених, що відбувають покарання, не пов'язані з позбавленням волі. *Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2015. Вип.1 (2). С. 59–63.

3. Богатирьов І. Методологія впровадження кримінальних покарань, альтернативних позбавленню волі. *Право України*. 2004. № 7. С. 21–25.

4. Гуцуляк М. Я. Основні засоби виправлення та ресоціалізації засуджених до покарання у вигляді громадських робіт. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2009. № 3 URL: <http://journal.lvduvs.edu.ua/#> (дата звернення: 12.02.2017).

5. Гуцуляк М. Я. Правовий статус осіб, засуджених до покарання у виді громадських робіт. *Вісник Запорізького національного університету. Серія Юридичні науки*. 2010. № 3. С. 138–142.

6. Давлатов Ш.Б. Актуальні проблеми призначення та виконання конфіскації майна та їхній вплив на перспективи існування даного покарання у кримінальному праві України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 4. С. 316-319. URL: http://www.pap.in.ua/4_2015/97

7. Дрьомін В.М. Соціальні та правові підстави застосування в Україні покарань, альтернативних позбавленню волі. *Право України*. 2000. № 6. С. 27–31.

8. Дрьомін В.М. Динаміка та структура застосування покарань, не пов'язаних із позбавленням волі. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2000. № 2. С. 28–30.

9. Житник Г.В. Виконання та відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: дис. ... к-та юрид. наук: 12.00.08/ Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2017. 223 с.

10. Козирева В. Конфіскація майна: теорія і практика застосування. *Право України*. 2006. № 1. С. 98–102.

11. Ніколаєнко Т.Б. Деякі питання нормативного регулювання позбавлення військового звання як виду покарання. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. №2. С. 117–120. URL: http://apnl.dnu.in.ua/2_2_2017/30.pdf

12. Олефір Л. І. Пробація як важлива сфера діяльності у напрямку виконання альтернативних видів покарань в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. Вип. 1. С. 55–57.

13. Селезньов М. О. Кримінально-виконавча характеристика покарання у виді виправних робіт: автореф. дис. ... к-та юрид. наук: 12.00.08. Дніпропетровськ, 2010. 22 с.

14. Старосольська С.П. Поняття та система покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2014. №1. С. 301–312. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsy/01_2014/14sspzio.pdf

15. Черненко М.П. Виконання майнових покарань. Х.: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. 176 с.

16. Черненко М. П. Проблеми теорії і практики виконання майнових покарань: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2003. 21 с.

17. Черкасов С.В. Альтернативні покарання: сучасний стан впровадження та проблеми ефективності. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. №3. С. 212–214. URL: http://apnl.dnu.in.ua/3_2017/50.pdf

18. Шинальський О.І. Організація та забезпечення прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні покарань у виді штрафу та конфіскації майна. *Вісник прокуратури*. 2006. № 4. С. 9–22.

19. Яковець І.С., Автухов К. А. Проблемні питання виконання кримінального покарання у виді штрафу. *Вісник кримінологічної асоціації України*. Харків, 2017. №2(16). С.150–159.

20. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія. Харків: Право, 2013. 392 с.

Тема 6. Кримінально-виконавча характеристика покарань, що пов'язані з позбавленням волі.

Перелік питань для вивчення:

1. Особливості порядку виконання (відбування) арешту засудженими військовослужбовцями.
2. Матеріально-побутове та медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі.
3. Особливості правового статусу засуджених до довічного позбавлення волі.

Покарання, які пов'язані з ізоляцією від суспільства загалом та покарання у виді позбавлення волі зокрема є найпоширенішим видом покарання. Він дозволяє призначати різноманітне покарання для різних злочинців: може варіюватись термін покарання, особливості його відбування, характер виховного впливу на злочинця тощо. При опрацюванні теми студенти повинні засвоїти поняття покарань, пов'язаних з ізоляцією. Необхідно проаналізувати особливості порядку виконання (відбування) арешту засудженими військовослужбовцями, охарактеризувати процедуру матеріально-побутового та медико-санітарного забезпечення засуджених до позбавлення волі. Особливу увагу слід звернути на порядок, місце та умови відбування покарань у виді довічного позбавлення волі.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть особливості відбування арешту як виду покарання.
2. Визначте порядок медико-санітарного забезпечення засуджених до позбавлення волі.
3. Які функції виконує режим у процесі виконання покарання у виді позбавлення волі?

Практичні завдання:

1. Назвати засоби забезпечення режиму в установах виконання покарань.
2. Підготувати реферат на тему: «Праця засуджених до позбавлення волі: право чи обов'язок».
3. Назвати проблеми виконання-відбування покарання у виді довічної позбавлення волі та окреслити шляхи їх вирішення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084
2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068
3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032
4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085
7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>

10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>

11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/para4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/654-2017-p>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.
6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001. 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.

16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Автухов К.А., Гель А.П., Колб О.Г. Права та законні інтереси засуджених до позбавлення волі в умовах реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : монографія. Харків : Нац. акад. прав. наук України, 2015, 243 с.

2. Бублік О. О. Стан наукової розробленості питань працевикористання засуджених до позбавлення волі. *Право та державне управління*. 2015. № 1 (18). С. 22–26.

3. Василенко К. І. Соціально-виховна робота в системі основних засобів виправлення та ресоціалізації засуджених у виправних колоніях України середнього рівня безпеки: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 22 с.

4. Дайнега М.А., Хайновський О.О. Проблемні аспекти правового регулювання відбування покарання у виді довічного позбавлення свободи. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування*. 2016. Вип. 243. С. 213–221.

5. Джужа О. М., Колб І. О. Повага до людської гідності засуджених: поняття та шляхи забезпечення в процесі виконання-відбування покарання у виді позбавлення волі. *Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті зі законом, крізь призму правових реформ*: зб. матеріалів міжнар. практ. конф. (Київ, 2 груд. 2016 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2016. С. 266–269.

6. Дуюнова Т. В. Особливості забезпечення конституційного права на працю засуджених до позбавлення волі та засуджених довічно. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2014. Випуск 27. С. 151–160.

7. Дуюнова Т. В. Сучасний стан наукової розробки проблем виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 326–330.

8. Ізосімова К.С. Прийом і тримання засуджених у дільниці карантину, діагностики і розподілу у виправних колоніях мінімального рівня безпеки. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. №5. С. 127–130. URL: http://www.lj.kherson.ua/2015/pravo05/part_3/34.pdf

9. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика у сфері застосування праці засуджених до позбавлення волі. *Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми*: монографія / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та проф. В. Б. Харченка. Івано-Франківськ–Харків, 2016. С. 397–413.

10. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Про правову природу праці засуджених до позбавлення волі. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. Випуск 3, том 2. Херсон, 2014. С. 37–40.

11. Кирилюк В. А. Деякі питання залучення засуджених до позбавлення волі до праці та пропозиції щодо її оптимізації. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2017. № 2. С. 156–164.

12. Колб О. Г., Василюк І. М. Гуманне ставлення до засуджених як елемент їх права, межі гуманності при виконанні покарання у виді позбавлення волі. Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті зі законом, крізь призму правових реформ: зб. матеріалів міжнар. практ. конф. (Київ, 2 груд. 2016 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2016. С. 33–34.

13. Левчук Ю. К. Деякі проблемні аспекти виконання-відбування покарання у виді арешту. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 51. С. 225–231.

14. Лисенко М. І. Забезпечення права на працю засуджених в умовах ізоляції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. № 13. Том 2. С. 78–80.

15. Лисенко М.І. Ізоляція засуджених до позбавлення волі на певний строк: дис. ... к-та юрид. наук: 12.00.08/ Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2017. 218 с.

16. Мостепанюк Л. О. Довічне позбавлення волі як вид кримінального покарання: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2005. 180 с.

17. Неживець О. М. Теоретичні аспекти зайнятості жінок, засуджених до позбавлення волі в Україні. *Юридичний вісник*. 2012. № 1(22). С. 130–135.

18. Овчаренко А. С. Щодо ліквідації покарання у виді тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. *Вісник ХНУВС*. 2014. № 4 (67). С. 84–91.

19. Осауленко О.І. Диференціація та індивідуалізація виконання кримінальних покарань у виді позбавлення волі. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики: щорічн. бюл. Київськ. ін-ту внутр. справ*. К.: КІВС, «МП Леся», 2002. С. 59–64.

20. Почанська О.С. Правові засади забезпечення прав громадян, засуджених до позбавлення волі в Україні. *Форум права*. 2017. № 4. С. 197–204.

21. Пузирьов М. С. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі на певний строк як форма диференціації та індивідуалізації виконання покарання. *Юридична психологія та педагогіка*. 2013. № 1. С. 174–183.

22. Пузирьов М.С. Удосконалення кримінально-виконавчого законодавства України з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк. *Право і суспільство*. 2017. №4/2. С.162–167. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/4_2017/part_2/36.pdf

23. Саленков І. В. Режим виконання і відбування кримінального покарання у виді позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2011. URL: <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=1915>

24. Скоков С.І. Виконання покарань у виді довічного позбавлення волі: правові та соціальні аспекти. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики: щорічний бюлетень* / за заг. ред. д-ра юрид. наук, професора А.А. Музики. К.: КЮІ КНУВС, 2005. № 10. С. 344–351. Чеботарьова Ю. А. Правовий статус

засуджених до позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 22 с.

25. Стулов О. Правова регламентація працевикористання засуджених до позбавлення волі: погляд крізь призму Конституції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 160–163.

26. Таволжанський О. В. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 20 с.

27. Телефанко Б. М. Режим у кримінально-виконавчих установах і пенітенціарний рецидив. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 1/1. С. 117–122.

28. Чечин М. Ю. Освіта як засіб виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі автореф. дис. ... канд. юрид. Харків, 2018. С. 23 с.

29. Чудик М. О., Мудрик К. А. Проблеми відбування покарання у виді арешту в Україні. *Право і суспільство*. 2016. № 2. Ч. 2. С. 175–179.

30. Шинальський О.І. Права людини в місцях позбавлення волі. *Вісник прокуратури*. 2006. № 3. С. 5–14.

31. Яковець І., Автухов К., Таволжанський О. Виправлення засуджених через застосування кримінальних покарань: реалії та перспективи. *Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані*: монографія / за ред. проф. О. В. Козаченка, проф. Є. Л. Стрельцова. Миколаїв: Іліон, 2016. С. 126–162.

32. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установи виконання покарань: монографія. Х.: Вид-во «Кроссруд», 2006. 208 с.

33. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія. Харків: Право, 2013. 392 с.

Тема7. Виконання та відбування покарань неповнолітніми.

Перелік питань, які виносяться на обговорення:

1. Виховна колонія як суб'єкт запобігання злочинів.
2. Основні засоби виправлення та ресоціалізації засуджених неповнолітніх.

Неповнолітні засуджені особи з огляду на їх фізіологічні та психологічні особливості зумовлені їхнім віком потребують особливих, полегшених умов відбування ними покарання порівняно з дорослими особами. Ці особливості відображаються у більш м'якому режимі відбування покарання, допустимості застосування додаткових видів заохочень, обмеженні видів стягнень тощо. При підготовці до семінарського заняття студентам необхідно звернути увагу на особливості виконання та відбування покарань у виховних колоніях, визначити основні засоби виправлення та ресоціалізації засуджених неповнолітніх.

Питання для самоконтролю:

1. Які особливості правового статусу неповнолітніх засуджених осіб?
2. Які засоби виправлення та ресоціалізації засуджених неповнолітніх є найбільш ефективними?

Практичні завдання:

1. Назвати етапи становлення і розвитку виховних колоній в Україні.
2. Схематично зобразити особливості соціально-виховної роботи з неповнолітніми засудженими.
3. Проаналізувати проблеми виконання-відбування покарання неповнолітніми засудженими.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084
2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068
3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032
4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085
7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>
10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907
12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/paran4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон

України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI . URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/654-2017-p>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.

7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001.384 с.

8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.

9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.

10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.

11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.

12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.

13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.

14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.

15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.

16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Бабич Д.С., Горбій К.О. Правове регулювання та умови виконання кримінального покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених неповнолітніх. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57). С. 577–581.

2. Бадира В.А. Виправлення жінок, засуджених до позбавлення волі, як мета покарання: автореф. дис. ...канд. юрид. наук. Львів, 2006. 17 с.

3. Волянчук О. Д. Виховна колонія як суб'єкт запобігання злочинам: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=REF&P21DBN=REF&S21ST

N=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=Воляннюк%20O\$

4. Калашник Н.Г., Янчук О.Б. Ресоціалізація засуджених неповнолітніх, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі в Україні. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики: щорічний бюлетень* / За заг. ред. д-ра юрид. наук, професора А.А. Музики. К.: КЮІ КНУВС, 2005. № 10. С. 283–290.

5. Конопельський В.Я. Особливості реалізації принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань у виховних колоніях України. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2014. №3. С. 22–26.

6. Кутєпов М.Ю. Виправлення та ресоціалізація засуджених неповнолітніх: шляхи вдосконалення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 1. С. 222–226. URL: http://lsej.org.ua/1_2020/55.pdf

7. Назимко Є.С. Міждисциплінарні зв'язки інституту покарання неповнолітніх у системі права України. *Наука кримінального права в системі міждисциплінарних зв'язків: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 9–10 жовт. 2014 р.)* / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), В. І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. Харків: Право, 2014. С. 212–217.

8. Низова А.Р., Бондаренко О.С. Проблематика відбування покарання у вигляді позбавлення волі засудженими неповнолітніми. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції: у 2-х ч. (м. Суми, 21–22 травня 2020 року)* / редкол.: А.М. Куліш, О.М. Резнік. Суми: Сумський державний університет, 2020. Ч. 2. С. 267–270. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/78443/1/Nizova_minors.pdf

9. Оніка Л.П. Проблемні питання виконання покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених неповнолітніх. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 6. С. 272–275. URL: http://www.pap.in.ua/6_2014/84.pdf

10. Оніка Л.П. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі жінками та неповнолітніми. *Актуальні проблеми держави і права*. 2016. Вип. 77. С. 145–153. URL: <http://www.apdp.in.ua/v77/22.pdf>

11. Романов М. В. Забезпечення прав засуджених неповнолітніх під час відбування покарання у виді позбавлення волі. *Проблеми законності : акад. зб. наук. пр. / Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого"*. 2012. Вип. 119. С. 182–192.

12. Романов М. В. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими неповнолітніми. *Теорія і практика правознавства : електр. наук. фах. вид.* 2011. Вип. 1. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/10016/1/Romanov.pdf>

13. Скок О. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх за вчинення злочинів невеликої тяжкості. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. №4. С. 9 –96. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/04/18.pdf>

14. Стаднік В.В. До питання виконання покарання у виді позбавлення волі щодо неповнолітніх у зарубіжних країнах. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики: щорічний бюлетень Київського інституту внутрішніх справ / Редкол.: О.Ф. Штанько (голов. ред.) та ін. № 9. К.: КІВС, 2004. С. 235–240.*

15. Чудик Н.О., Немоскальов А.Є. Особливості відбування покарань неповнолітніми особами. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 180–182. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/2_2016/part_2/34.pdf

16. Шамриленко І.Г. Соціально-психологічна робота з неповнолітніми засудженими в період підготовки до звільнення. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики: щорічний бюлетень Київського інституту внутрішніх справ / Редкол.: О.Ф. Штанько (голов. ред.) та ін. К.: КІВС, 2004. № 9. С. 411–418.*

17. Шулежко Т.А. Особливості карально-виховного впливу на неодноразово судимих до позбавлення волі жінок, які відбувають покарання у

виправно- трудових установах: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 1996. 26 с.

18. Яворська О.О. Про деякі особливості реалізації права неповнолітніх засуджених на особисту безпеку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип.41. С. 97–100. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.41/part_2/24.pdf

Тема 8. Виконання покарань у зарубіжних країнах.

Перелік питань для вивчення:

1. Європейські стандарти поводження із засудженими.
2. Зарубіжний досвід виконання покарань, пов'язаних з позбавленням волі та його впровадження у кримінально-виконавче законодавство України.

Міжнародні стандарти поводження із засудженими встановлені як на рівні діяльності Організації Об'єднаних Націй, так і на регіональних рівнях, зокрема, Ради Європи та Європейського Союзу. Системи виконання покарань зарубіжних країн диференціюються з огляду на приналежність їх до конкретної правової сім'ї. При опрацюванні цієї теми необхідно звернути увагу на європейські стандарти поводження із засудженими. Слід проаналізувати зарубіжний досвід виконання покарань, пов'язаних з позбавленням волі та його впровадження у кримінально-виконавче законодавство України.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть види пенітенціарних (в'язничних) систем.
2. Який тип пенітенціарної системи є характерним для України?

Практичні завдання:

1. Назвати нормативно-правові акти, у яких закріплено європейські стандарти поведження із засудженими.
2. Перелічити особливості виконання покарань, пов'язаних з позбавленням полі у зарубіжних країнах, які доцільно імплементувати в національне кримінально-виконавче законодавство України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084
2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поведженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068
3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032
4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085
7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>

10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>

11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/para4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/654-2017-p>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001. 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Василюк І. М. Позиція міжнародних стандартів щодо права засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Випуск 5 (14). С. 95–99.

2. Крикушенко О. Г. Міжнародний досвід виконання кримінальних покарань: проблеми вивчення та використання. *Альманах міжнародного права*. 2015. Вип. 7. С. 115–123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/amp_2015_7_14.

3. Лисенко М.І. Міжнародно-правове регулювання ізоляції засуджених до позбавлення волі. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. №1. С. 261–264. URL: http://www.pap.in.ua/1_2015/77.pdf.

4. Мельничук І.І. Удосконалення системи виконання покарань в Україні на основі міжнародного досвіду. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57). С. 255 –259.

5. Михалко І.С. Позитивний досвід діяльності пенітенціарних систем у зарубіжних країнах як підстава новацій у кримінально-виконавчому законодавстві України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 28. С. 26–30.

6. Муравйов К. Досвід Німеччини та Франції щодо реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та можливості його використання в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 2. С. 240–244. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/2/47.pdf>

7. Муравйов К. Досвід США та Великобританії щодо реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та можливості його використання в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 1. С. 193–197. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_1_37.

8. Рябих Н. В. Міжнародно-правові стандарти у галузі захисту прав осіб, засуджених до позбавлення волі. *Форум права*. 2016. № 2. С. 175–179.

9. Пенітенціарні системи зарубіжних країн: навчально-практичний посібник / Під ред. М. П. Мелентьєва. К., 1993. 164 с.

10. Костицький М. В., Кушакова-Костицька Н. В. Про можливість і потреби запровадження європейських пенітенціарних систем в Україні. *Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція*: зб. матеріалів міжнар.наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.) Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. С. 55–57.

11. Норкус В.О. Запозичення зарубіжного досвіду як засіб приведення умов тримання засуджених в Україні до Європейського рівня. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 2. С. 221–223.

12. Пузирьов М. С. Порівняльний аналіз виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні та зарубіжних країнах: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2018. 514 с.

13. Чомахашвілі О.Ш., Микитась І.М. Зарубіжний досвід діяльності системи виконання покарань. *Вісник Академії адвокатури України*. 2011. № 3(22). С. 133–139.